

Position paper Rondetafelgesprek Wetsvoorstel Ratificatie VN-verdrag

De regering erkent de waarde van een inclusieve samenleving en benoemt de kabinetsbrede verantwoordelijkheid bij implementatie van het VN-verdrag. De Alliantie vindt het ambitieniveau van de wetsvoorstellen Goedkeuringswet en Uitvoeringswet echter teleurstellend. De voorstellen lijken vooral terughoudendheid uit te stralen. In dit *position paper* lichten wij onze standpunten toe.

Het valt ons op dat de huidige staat van wetgeving en beleid ten aanzien van mensen met een beperking in de Memorie van Toelichting van het wetsvoorstel Goedkeuringswet en in de nota naar aanleiding van het verslag rooskleurig wordt voorgesteld. De indruk wordt gewekt dat er al veel wordt gedaan, en dat alleen nog aanvullende maatregelen nodig zijn.

Onze leden en netwerken ervaren dagelijks dat er nog veel moet gebeuren in Nederland om ervoor te zorgen dat mensen met een beperking, aandoening of ziekte volwaardig mee kunnen doen en hun bijdrage ongehinderd kunnen leveren. Wij vragen ons af of de uitvoeringspraktijk van wetten als de Wet Langdurige Zorg, Wmo 2015, Participatiewet, Wet Zorg en Dwang, Wet Verplichte Geestelijke Gezondheidszorg, Wet Forensische Zorg, Zorgverzekeringswet, Jeugdwet, Passend Onderwijs en Bouwbesluit/Omgevingswet voldoende in lijn is/zal zijn met het VN-verdrag en het *stand-still* beginsel.¹

Transformatie

De implementatie van het VN-verdrag heeft een transformatief karakter: naast veranderingen in wetten, beleid en systemen zijn ook aanpassingen van denkbeelden en gedrag nodig. Een goede verbinding van de implementatie van het VN-verdrag met de transformaties in het sociale- en zorgdomein kan de participatiesamenleving vanuit de kernwaarden zeggenschap, zelfstandigheid en keuzevrijheid betekenis geven.

De Alliantie van landelijke organisaties van mensen met een beperking, aandoening of ziekte is zeer verheugd dat de ratificatie van het VN-verdrag inzake de rechten van personen met een beperking nu nabij is.

Het VN-verdrag is van grote betekenis voor onze achterban. Het verdrag vereist dat mensen met een beperking, aandoening of ziekte in staat worden gesteld zelf de regie te voeren over hun eigen leven en daarbij eigen keuzes te maken. Zij moeten bovendien waar nodig kunnen rekenen op ondersteuning en supported decisionmaking om op voet van gelijkheid mee te doen aan de samenleving.

In de Alliantie voor de implementatie van het VN-verdrag werken Per Saldo, LFB, LPGGz, Coalitie voor Inclusie en Ieder(in) met elkaar samen. Samen met onze leden en netwerken zetten we ons in voor zorgvuldige wetgeving voor de ratificatie en daadkrachtige implementatie van het VN-verdrag.

¹ Wij verwijzen naar het recente interview met Theresia Degener, lid van het VN-Comité voor de rechten van personen met een beperking: [Dit verdrag niet goed uitvoeren is schending van mensenrechten.](#)

Aanpassingen Kieswet en Wgbh/cz

Bij de ratificatie van het VN-verdrag moet volledig zijn voldaan aan de burgerlijke en politieke rechten van mensen met een beperking, aandoening of ziekte. Wij vinden dat dit onvoldoende tot uitdrukking komt in het huidige voorstel voor aanpassing van de Wgbh/cz en de Kieswet. Wij pleiten ervoor dat het recht op gelijke behandeling ook in het geval van 'ontwerp en productie van goederen en diensten' wettelijk verankerd wordt. In de bijlage doen we verbetersuggesties voor de aanpassing en uitvoering van de Kieswet.

Facultatief protocol en interpretatieve verklaringen

Het facultatief protocol (dat onder andere het individueel klachtrecht regelt) is onlosmakelijk met het VN-verdrag verbonden. Toch is het nog niet door de Nederlandse regering ondertekend. Wij willen dat de regering hier snel een besluit over neemt. Daarnaast pleiten wij ervoor dat de interpretatieve verklaringen (die aangeven hoe de Nederlandse regering een bepaling uit het VN-verdrag opvat) worden ingetrokken. Deze verklaringen zijn internationaal vergeleken zeer groot in getal en doen onnodig afbreuk aan de letter en geest van het VN-verdrag.

Programmaplan van Aanpak

Wij willen dat er in het uitgewerkte Plan van Aanpak, dat programmatisch van aard is, een duidelijke focus en expliciete inhoudelijke doelen worden benoemd, die zorgvuldig worden uitgewerkt in programmalijnen met bijbehorende activiteiten en tijdspaden. Er dient voldoende financiering beschikbaar te zijn om dit programmaplan uit te voeren. Het is van groot belang dat mensen met een beperking, aandoening of ziekte nauw worden betrokken bij de totstandkoming van het programmaplan. Zij weten als geen ander welke belemmeringen eigen regie en effectieve deelname aan de samenleving verhinderen. Uiteraard dient er ook stevig commitment van andere betrokken organisaties en partijen te worden gevraagd. Wij juichen het tenslotte toe dat de staatssecretaris oppert dat elke gemeente een Lokale Inclusie Agenda maakt. Wij zien graag dat deze afspraak wordt vastgelegd in het programmaplan.

Coördinatiepunt

De intentie van het kabinet is dat het ministerie van VWS de implementatie van het VN-verdrag zal coördineren. Wij willen graag dat zorgvuldig wordt onderzocht hoe het coördinatiepunt kan worden gepositioneerd en ingericht. Wij pleiten daarbij voor een stevige verbinding met het mensenrechtenbeleid van de overheid.

Ambitie en daadkracht

Door nu ambitie te tonen, kunnen er straks daadkrachtige stappen worden gezet richting een samenleving waarin mensen met een beperking, aandoening of ziekte volwaardig kunnen meedoen en hun waardevolle bijdrage aan de maatschappij kunnen leveren.